

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 28 januari 2009
Ons kenmerk 5/5.9/2009000859
Behandeld door de heer S.J. Boer (0592) 36 52 63
Onderwerp: Motie M15 Europoloket

Geachte voorzitter/leden,

In uw vergadering van 25 en 26 juni 2008 hebt u motie M15 aangenomen waarin u ons vraagt de inrichting van een Drents Europoloket te verkennen en met een voorstel voor de realisatie daarvan te komen. Dit verkennend onderzoek heeft plaatsgevonden en de conclusies, aanbevelingen met voorstellen voor verdere stappen, vindt u in het rapport De rol van de provincie bij Europese subsidies. Hierover bent u per brief van 13 november 2008 door ons geïnformeerd.

Het onderzoek is gestart met een verkenning van het subsidielandschap voor Drentse partijen en ter verkenning van de huidige rol van de provincie. Vervolgens zijn met onze externe partners op dit gebied (zoals mogelijke subsidieaanvragers, belangenorganisaties van subsidieaanvragers, subsidieverstrekkers, partijen die een rol spelen bij de informatievoorziening) gesprekken gevoerd. Deze gesprekken hebben zich inhoudelijk gericht op zowel de vraag welke problemen zich voordoen rond de informatieverstrekking en de aanvraag van regionale Europese subsidies als op het achterhalen van de rol die de provincie Drenthe hierbij kan en moet vervullen.

Op basis van de uitkomsten van deze verkenning is een rapport geschreven met een advies voor realisatie van een Drents loket voor Europese subsidies. Tevens doet het rapport een aantal gerichte aanbevelingen die een bijdrage kunnen leveren aan het beter zichtbaar maken van Europa in brede zin.

Op hoofdlijnen kan geconcludeerd worden dat de provincie zowel een regierol heeft op het gebied van regionale Europese subsidies als een toezichhoudende rol en dat partijen tevreden zijn over de wijze waarop de provincie haar huidige rol op zich neemt. Echter, binnen de provincie Drenthe wordt het overgrote deel van alle subsidieaanvragen behandeld door diverse andere organisaties dan de provinciale, met

name door het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de provincie Overijssel, die wel een groot aantal subsidieaanvragen zelfstandig afhandelt.

In algemene zin wordt omtrent de Europese subsidies opgemerkt dat in Drenthe en Noord-Nederland veel deskundigheid aanwezig is. Behalve de provincie en Samenwerkingsverband Noord-Nederland, geldt dit ook voor de Eems Dollard Regio en enkele gemeenten. Het aantal Europadeskundigen in de provincie Drenthe is niet groot, maar werkt goed samen. Wel moet worden geconcludeerd dat Europese subsidies door Brussel versnipperd worden aangeboden. Dat geldt ook voor de regionale programma's in Drenthe. Ieder programma heeft een ander loket en/of een andere uitvoerder. De informatievoorziening is goed maar kan beter. Juist hier kan de provincie een goede stap zetten in het kader van "De provincie doet ertoe". Het college omarmt daarom de aanbeveling om de informatievoorziening op de website te verbeteren. De website van de provincie Overijssel is hiervoor een goede inspiratiebron.

Door partijen wordt aangegeven dat een nieuw loket voor Europese subsidies niet gewenst is. De verwachting is dat dit juist zal leiden tot verdere versnippering en onduidelijkheid. In Drenthe bestaan de volgende loketten voor subsidies en informatie:

Uitvoeringsorganisaties voor Europese programma's in Drenthe:

- Samenwerkingsverband Noord Nederland (Programma Noord Nederland)
- Dienst Landelijk Gebied (POP2)
- Eems Dollard Regio (Programma Duitsland – Nederland, Interreg IVa)
- Noordzee regio secretariaat (Noordzee Programma, Interreg IVb)
- Agentschap Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Ministerie van (programma ESF).

Informatieverstrekkers:

- Alle uitvoeringsorganisaties voor Europese programma's in Drenthe
- Ministeries (met name EZ, BZK, VROM, SZW)
- Europa decentraal en Europa Nu
- Officiële EU websites en website van de uitvoeringsorganisaties
- ESF bureau Drenthe (programma ESF)
- Kamer van Koophandel
- midden- en kleinbedrijf (MKB)
- SenterNovem
- Niet nader genoemde organisaties.

Er is vooral behoefte aan toegang tot een netwerk om ervaringen en kennis uit te wisselen en van elkaar te leren, om elkaar te inspireren en te stimuleren. De provincie wordt daarin gezien als dé partij om de samenwerking te initiëren en coördineren (regerol). Het college ziet op basis van de aanbevelingen een actieve rol voor zichzelf weggelegd en wil kennisuitwisseling en samenwerking over Europese onderwerpen aanjagen en coördineren. Het college is van mening dat, hoewel de motie hier niet om vraagt, de aanbeveling recht doet aan het streven om de Drentse samenleving verder te betrekken bij Europa en wil dit oppakken in het kader van de uitvoering van de nota Europastrategie.

De Noordelijke en regionale Europese subsidies zijn onderdeel van het totale subsidieaanbod voor Drentse organisaties, bedrijven en burgers. Gelet daarop wordt voorgesteld om deze regionale subsidies een plaats te geven binnen het algemene digitale subsidieloket, dat wordt vormgegeven binnen het project Subsidies. Een digitale vraagbaak via de provinciale website over Europa en over Europese subsidies met doorverwijsfunctie naar de echte loketten voor regionale Europese subsidies wordt als zeer zinvol aangemerkt en zou beter aansluiten bij de behoeften van partijen.

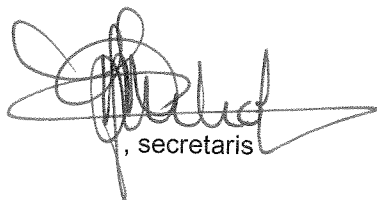
De overige aanbevelingen uit het rapport zijn vooral gericht op het versterken van de samenwerking en op kennisdeling op het gebied van Europa in Drenthe. De provincie kan vanuit haar coördinerende rol hieraan een bijdrage leveren. Zo wordt aanbevolen om het Europa netwerk te verstevigen en te vergroten en om intensivering van Europese onderwerpen op Drentse schaal. Dit kan leiden tot verder Europa bewustzijn bij Drentse overheidsorganisaties, belangenorganisaties en bedrijven.

Als laatste moet nog worden opgemerkt dat één en ander prima past binnen de uitkomsten van de rapporten In Communi, en Amen is geen Amsterdam. De huidige regierol en toezichthoudende rol van de provincie in het kader van regionale Europese subsidies wordt uitgebreid naar een coördinerende rol. Drenthe fungeert als aanjager en kan daarnaast expertise leveren aan andere organisaties in Drenthe. Dit sluit aan bij de verwachtingen die de bij het onderzoek betrokken partijen koesteren ten aanzien van de provincie.

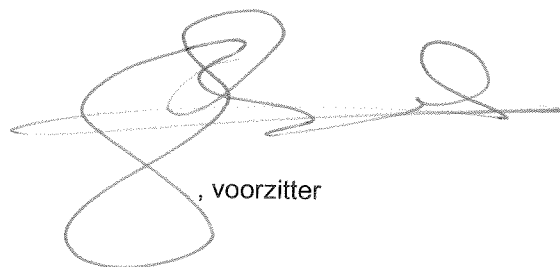
De uitgeschreven interviews die voor dit onderzoek zijn gehouden liggen voor u ter inzage bij de Statengriffie. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

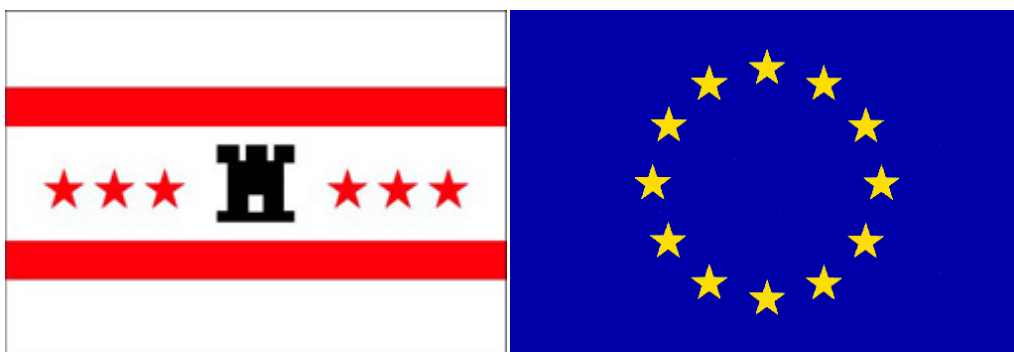
Bijlage(n):
cvd/coll.

De rol van de provincie inzake Europese subsidies

Een verkennend onderzoek naar de inrichting
van een Europees subsidieloket in Drenthe

“De rol van de provincie inzake Europese subsidies”

Een verkennend onderzoek naar de inrichting van
een Europees subsidieloket in Drenthe.

Sietze Jan Boer (deelprojectleider)

Melania Tudorica (medewerker verkennend onderzoek)

Assen, 12 januari 2009

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	INLEIDING.....	2
§ 1.1	Verkennd onderzoek.....	2
§ 1.2	Onderzoeksopzet.....	3
HOOFDSTUK 2	EUROPESE SUBSIDIES EN LOKETTEN.....	4
§ 2.1	Noord Nederlandse programma's.....	4
§ 2.2	Regionale programma's.....	4
§ 2.3	Overige programma's.....	5
§ 2.4	Uitvoeringsorganisaties en informatieverstrekkers.....	5
§ 2.5	Loketten voor Drentse partijen.....	6
HOOFDSTUK 3	ROL PROVINCIE EN EUROPESE SUBSIDIES.....	8
§ 3.1	Regie.....	8
§ 3.2	Provincie als loket.....	8
§ 3.3	Formele taken en ambities.....	8
§ 3.4	Andere provincies.....	9
HOOFDSTUK 4	INFORMATIE EN VOORLICHTING.....	10
§ 4.1	Informatiebronnen.....	10
§ 4.2	Kwaliteit van de informatie.....	10
§ 4.3	Indienen van aanvragen.....	10
§ 4.4	Gebruik Europese subsidies.....	11
§ 4.5	Inspireren, stimuleren en samenwerken	11
§ 4.6	Fysiek loket.....	12
HOOFDSTUK 5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	13
§ 5.1	Conclusies.....	13
§ 5.2	Aanbevelingen.....	14
§ 5.2.1	Intern gerichte aanbevelingen.....	14
§ 5.2.2	Extern gerichte aanbevelingen.....	15
BIJLAGEN		
1.	'Brusselse' Europese subsidieprogramma's.....	16

Hoofdstuk 1

Inleiding

In juni 2008 hebben Provinciale Staten (PS) van Drenthe een motie (M15) aangenomen over de inrichting van een Europoloket. In deze motie wordt het college van Gedeputeerde Staten verzocht een verkennend onderzoek te doen naar en een voorstel te doen voor de realisatie van een loket voor Europese subsidies. Hiervoor wordt verzocht om in 2009 geld te reserveren uit het budget 'De provincie doet ertoe!' Deze reservering heeft inmiddels plaatsgevonden.

In dit rapport leest u de resultaten van een verkennend onderzoek naar de informatievoorziening rond Europese subsidies in Drenthe. Daarbij wordt eveneens de wijze waarop het proces van aanvragen verloopt beschreven. De conclusies en aanbevelingen zijn opgesteld in het licht van de provinciale rol ten aanzien van Europese subsidies. Uitgangspunt is de manier waarop de provincie Drenthe een bijdrage kan leveren bij een betere benutting van Europese subsidies door partijen in de provincie Drenthe. Als er sprake is van barrières bij de aanvraag, kunnen die dan worden weggenomen door een provinciaal loket?

Provincies hebben een regierol én een uitvoerende rol als het gaat om Europese subsidies. Anders dan bij andere provincies, zoals Overijssel en Gelderland die de regelingen zelf uitvoeren, geldt voor Drenthe dat de uitvoerende taken gedelegeerd zijn aan derden (SNN en DLG). De Drentse rol beperkt zich vooral tot een regisserende rol; de provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van enkele regionale Europese programma's en heeft de uitvoering, projectverwerving en de administratieve afhandeling van aanvragen, neergelegd bij andere partijen.

Tot slot kan de provincie ook zelf subsidieaanvragen indienen en als co-financier optreden. Deze rollen zijn buiten beschouwing gelaten in dit onderzoek omdat dit niet van belang is voor het al dan niet inrichten van een provinciaal Europoloket.

Dit rapport is als volgt georganiseerd:

- Hoofdstuk 1 bevat de aanleiding en organisatie van dit rapport en de manier waarop dit rapport tot stand is gekomen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft welke Europese subsidies er zijn voor Drentse partijen en wie daarvoor uitvoeringsorganisatie of loket zijn;
- Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de rol van de provincie Drenthe en vergelijkt de rol van Drenthe met die van Overijssel;
- Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de resultaten van het veldonderzoek: de visie van Drentse partijen als het gaat om informatiebronnen voor Europese subsidies, kwaliteit van de informatie, de manier waarop aanvragen plaatsvinden etc.;
- Tot slot worden in hoofdstuk 5 de conclusies van het onderzoek weergegeven, waarna aanbevelingen worden gedaan die zowel intern als extern gericht zijn.

§ 1.1 Verkennend onderzoek

Volgens de motie hebben kleine organisaties moeite om Europese subsidies aan te vragen en toegekend te krijgen. De provincie zou daarin een rol kunnen spelen. De grootte en de aard van de problemen, zoals in de motie te lezen, is niet duidelijk. Ook roept de motie de vraag op of de provincie Drenthe daadwerkelijk een rol kan of zou moeten spelen ten aanzien van Europese subsidies. Aan beide vragen is aandacht besteed in dit verkennend onderzoek.

Voor het verkennend onderzoek zijn daarom de volgende hoofdvragen gesteld:

- Welke informatiebehoefte is er onder Drentse bedrijven en organisaties rond Europese subsidies?
- Welke problemen ondervinden bedrijven en organisaties bij het aanvragen van Europese subsidies?

- Welke rol speelt de provincie hierin en welke rol kan de provincie hierbij spelen?
- Welke andere organisaties spelen hierin een rol?
- Waar moet een provinciaal Europoloket zich op richten zodat dit voorziet in een behoefte onder Drentse bedrijven en organisaties?
- Wie zouden hierin een rol moeten spelen en hoe kan dit het best worden georganiseerd?

Europese subsidieprogramma's worden vastgesteld voor een periode van zeven jaar. De huidige programma's bestrijken de periode 2007 – 2013. Brussel en het rijk werken momenteel aan de periode na 2013. Als gevolg van de in Europa nagestreefde sociale cohesie, bestaat de mogelijkheid dat vanaf 2013 aanzienlijk minder geld aan de Nederlandse regio's zal worden toegewezen. De discussie hierover is in volle gang.

Dit rapport beperkt zich tot de huidige periode en tot de Europese subsidieprogramma's binnen de provincie Drenthe. Drentse partijen, waaronder de provincie, werken overigens nauw samen met andere partijen in het Noorden.

§ 1.2 Onderzoeksopzet

Om antwoord te vinden op de hoofdvragen van het onderzoek is een bureaustudie uitgevoerd én is veldonderzoek gedaan. Het veldonderzoek bestaat uit interviews (zogenaamd 'diepte-interview') met vertegenwoordigers van de volgende organisaties:

- Gemeenten (Assen, Emmen, Midden-Drenthe, De Wolden)
- Waterschap (Hunze en Aa's)
- Kennis Campus Emmen/ Stenden Hogeschool
- MKB Noord
- Kamer van Koophandel (KvK)
- Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)
- Ministerie van Economische Zaken (EZ), vestiging Noord
- Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN, uitvoeringsorganisatie)/ Huis van de Nederlandse Provincies (HNP)
- Eems Dollard Regio (EDR)
- Provincie Drenthe: Herrie Caspers, Ben van Os, Johan Geveke

Deze partijen zijn gekozen om alle gezichtspunten te dekken; de kant van (mogelijke) subsidieaanvragers of belangenorganisaties van subsidieaanvragers, subsidieverstrekkers, partijen die een rol spelen bij de informatievoorziening en enkele (provinciale) interne sleutelfiguren op het gebied van Europese subsidies. Het veldonderzoek is er onder andere op gericht te achterhalen op welke manier Europa een rol speelt bij de verschillende partijen en hoe de Europese subsidies daarin passen, of men de weg weet te vinden in subsidieland, of er voldoende informatiebronnen zijn en wat de kwaliteit daarvan is, of er wel eens aanvragen worden gedaan en hoe deze verlopen, welke andere organisaties een rol spelen en of en op welke manier de provincie een (andere) rol zou kunnen vervullen en welke dat dan zou moeten zijn.

De bureaustudie richtte zich met name op de vraag wat de formele rol van de provincie is, hoe PS en GS hiermee omgaan en hoe vertaald kan worden naar Europese subsidies. Belangrijke documenten hiervoor zijn het collegeprogramma 2007-2011, de nota Europastrategie, het rapport Amen is geen Amsterdam, IPO-stukken en overeenkomsten die de provincie is aangegaan ten aanzien van regionale Europese programma's. Tevens is een bezoek gebracht aan de provincie Overijssel, de enige provincie met een Europoloket.

Dit rapport beschrijft het verkennend onderzoek naar de inrichting van een Europees subsidieloket. Het rapport eindigt met conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de realisatie van een Europees subsidieloket in Drenthe.

Hoofdstuk 2

Europese subsidies en loketten

Dit hoofdstuk biedt een overzicht van het Europese subsidielandschap in Drenthe inclusief uitvoeringsorganisaties en loketten voor Drentse partijen.

§ 2.1 Noord- Nederlandse programma's

Voor de provincie Drenthe zijn er in de eerste plaats de Noordelijke Europese subsidies. Dit zijn subsidies die aan de regio's zijn toegewezen en waar de projecten ook worden uitgevoerd.

- Programma Noord Nederland, ook wel het doelstelling 2 programma genoemd (naar de tweede doelstelling, regionale concurrentie, kracht en werkgelegenheid, van de Lissabonstrategie¹). Op basis van dit programma worden aan individuele ondernemers en (clusters van) bedrijven Europese subsidies met Rijkscofinanciering verstrekt om de concurrentiepositie te verbeteren. Uitvoering van dit programma dat primair rust bij de provincies is door de drie noordelijke provincies neergelegd bij het SNN. Aanvragen kunnen worden ingediend bij een van de drie noordelijke provincies of bij EZ waar deze worden getoetst op ontvankelijkheid. Vervolgens worden de aanvragen doorgestuurd naar SNN voor verdere behandeling. In noordelijk verband werken provinciale overheden nauw samen en voeren hierop regie. De provincies Overijssel en Gelderland voeren deze regeling wel zelf uit, maar hebben de administratieve organisatie gezamenlijk ondergebracht in Gelderland.
- POP2, het Europese subsidieprogramma dat gericht is op de versterking van het Nederlandse platteland en die voor Nederland geformuleerd is door de provincies en de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en is goedgekeurd door de Europese Commissie (EC). Onder POP vallen 4 maatregelen, waaronder LEADER (plattelandontwikkeling door lokale actiegroepen). Voor Drenthe is POP omgezet in een aantal doelen die geformuleerd zijn in het Provinciaal Meerjaren Programma (PMJP). Het totale budget omvat Rijksgeld, provinciale middelen en Europese middelen uit POP2. Afhankelijk van de maatregel kan men of bij LNV of bij de provincie terecht voor een aanvraag. Aanvragen bij de provincie worden getoetst door een gebiedscommissie en door de provincie op basis van het PMJP en LEADER.

§ 2.2 Regionale programma's

Daarnaast zijn er voor Drenthe ook Noordelijke, regionale Europese subsidies gebaseerd op doelstelling 3 (Europese Territoriale Samenwerking) van de Lissabonstrategie:

- Programma Duitsland – Nederland, ook wel Grensoverschrijdende samenwerking of Interreg IVa genoemd. Uit dit programma kunnen subsidies worden aangevraagd voor projecten waarbij wordt samengewerkt tussen partijen uit Duitsland en Nederland. De uitvoering van dit programma ligt bij de Eems Dollard Regio (EDR) waar ook de aanvragen moeten worden ingediend.
- Noordzee programma, ook wel Transnationale samenwerking of Interreg IVb genoemd. Uit dit programma kunnen subsidies worden aangevraagd voor projecten waarbij wordt samengewerkt tussen partijen uit Nederland en tenminste nog één andere partner uit een andere lidstaat in het werkingsgebied. De uitvoering van dit programma ligt bij het

¹ De EU wil de meest welvarende en competitieve regio ter wereld worden. Om dit te bewerkstelligen is in Lissabon (eind 2007) de Lissabonstrategie opgesteld. Het Europese structuurbeleid moet een bijdrage leveren om de EU tot meest welvarende en competitieve regio te maken. De Lissabonstrategie kent 3 prioriteiten (attractieve regio's en steden – innovatie, ondernemerschap en kenniseconomie – meer en betere banen) en 3 doelstellingen (convergentie (geldt niet voor Nederland) – regionale concurrentie, kracht en werkgelegenheid – Europese territoriale samenwerking) om dit te bewerkstelligen.

secretariaat van het Noordzee- regio programma in Viborg – Denemarken, waar ook de aanvragen moeten worden ingediend.

- Programma Interregionale Samenwerking, ook wel Interregionale samenwerking of Interreg IVc genoemd. Uit dit programma kunnen subsidies worden aangevraagd voor projecten waarbij wordt samengewerkt tussen partijen uit Nederland en tenminste nog één andere partner uit de EU. De uitvoering van dit programma ligt bij het secretariaat van het programma in Lille – Frankrijk, waar ook de aanvragen moeten worden ingediend.
- Programma Urbact II, programma voor duurzame stedelijke ontwikkeling dat de uitwisseling van ervaring tussen Europese steden en de verspreiding van kennis met betrekking tot alle onderwerpen die te maken hebben met duurzame ontwikkeling beheerst. Het geeft uitwerking aan de Lissabon en Gothenburg² strategieën, met name doelstelling 2.

§ 2.3 Overige Europese subsidieprogramma's

Naast de noordelijke en regionale programma's is er ook een nationaal Europees subsidieprogramma waar partijen in Drenthe aanspraak op kunnen maken, namelijk Programma ESF. ESF is een nationaal programma dat gericht is op het scheppen van nieuwe en betere banen en ter versterking van de arbeidsmarkt. De uitvoering van dit programma ligt bij het Agentschap SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid).

Tot slot zijn er Brusselse Europese subsidieprogramma's. Dit zijn de programma's waar heel Europa een aanvraag op in kan dienen en waarvan de uitvoering (deels) in Brussel ligt. Het gaat hierbij om programma's op gebied van duurzame groei, concurrentiekracht en cohesie, programma's op gebied van natuurlijke hulpbronnen en programma's op gebied van vrijheid, veiligheid en recht en burgerschap. Een overzicht van deze programma's is te vinden in bijlage 1.

Bij het nationale programma en bij de Brusselse Europese programma's heeft de provincie geen rol; de provincie is geen informatieverstrekker, heeft geen loketfunctie en voert ook geen uitvoeringsactiviteiten uit. Dit is een taak van SZW en Brussel. Deze programma's worden daarom verder buiten beschouwing gelaten. Wel zal er in de conclusie nog even teruggekomen worden op de 'Brusselse' Europese subsidieprogramma's. Drentse partijen, zoals kennis- en onderwijsinstellingen, doen overigens wel een beroep op dergelijke programma's, zoals de programma's Leven Lang Leren en het Zevende Kaderprogramma.

§ 2.4 Uitvoeringsorganisaties en informatieverstrekkers

Alle subsidieprogramma's die in dit rapport aan de orde zijn gekomen worden ontwikkeld door de directoraten-generaal (DG) van de EC. Sommige subsidies kunnen direct bij een DG worden aangevraagd, maar over het algemeen hebben de DG's hulp bij de uitvoering van de subsidies. De aanvragen kunnen dan bij uitvoeringsorganisaties worden ingediend die zijn belast met de uitvoer en het beheer van de programma's. Elke uitvoeringsorganisatie houdt dus haar programma bij, beantwoordt vragen over het eigen programma, heeft een loketfunctie waar de aanvragen ingediend kunnen worden, behandelt de aanvraag, beslist of adviseert op de aanvraag, keert geld uit en legt daarvoor verantwoording af aan Brussel.

Een aantal uitvoeringsorganisaties zijn op Europees niveau. Dit zijn met name de uitvoerende agentschappen van de EC:

- Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad
- Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur
- Uitvoerend Agentschap Onderzoek

² Europese top voor duurzame ontwikkeling, juni 2001

- Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie
- Uitvoerend Agentschap voor Gezondheid en Consumenten
- Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnet

De overige uitvoeringsorganisaties zijn voornamelijk nationaal of regionaal van aard en hebben bevoegdheden gedelegeerd gekregen om de programma's uit te voeren. Een aantal van deze organisaties zijn:

- Agentschap SZW
- SNN
- EDR
- Noordzee regio secretariaat in Viborg
- Nationaal agentschap Leven Lang Leren
- SenterNovem

Alle provincies beschikken over een informatiepunt over Europa waar burgers terecht kunnen met vragen over Europa. In Drenthe is dit ondergebracht in de centrale bibliotheek van Assen. Het EUROPE DIRECT informatienetwerk vormt de lokale verbinding tussen burgers en de Europese Unie (zie hiervoor ook www.europedirect.nl)

§ 2.5 Loketten voor Drentse partijen

Het enorme pakket aan subsidiemaatregelen dat Europa kent heeft evenveel doelgroepen. Overigens verschilt dit aanzienlijk per programma. Op hoofdlijnen zijn de subsidieaanvragers onder te brengen in de volgende groepen: overheden, privaatrechtelijke rechtspersonen, instanties (zoals CWI en UWV), onderwijsinstellingen, onderzoekscentra, kennisinstellingen, organisaties zonder winst oogmerk, vrijwilligersorganisaties, non-gouvernementele organisaties en het bedrijfsleven (allerlei sectoren).

De verschillende subsidieprogramma's worden door diverse partijen uitgevoerd. Zoals eerder aangegeven hebben alle programma's een eigen uitvoeringsorganisatie, waar partijen terecht kunnen voor informatie (internetsite van de organisatie, per e-mail, telefoon of door middel van een bezoek). Daarnaast zijn er een aantal belangrijke partijen die een totaalbeeld van mogelijke subsidiemogelijkheden hebben:

- De EC: op haar website (http://ec.europa.eu/grants/index_en.htm#) kan men een totaaloverzicht vinden van subsidiemogelijkheden waarbij men door kan linken naar de uitvoeringsorganisaties. Nadeel van deze site is dat deze vrij technisch in elkaar zit en de informatie vaak niet in het Nederlands beschikbaar is. Verder heeft de EU een aantal andere sites waar men terecht kan voor informatie: <http://europa.eu/scadplus/> voor samenvattingen van activiteiten en wetgeving, <http://eur-lex.europa.eu/> voor het recht van de EU en alle instellingen en organen van de EU hebben ook een eigen website.
- Europa decentraal: Europa Decentraal verschaft kennis en expertise over Europees recht en de juiste toepassing ervan voor decentrale overheden. De website heeft ook een onderdeel over Europese subsidies op de site (<http://www.europadecentraal.nl/menu/177/Subsidies.html>).
- Europa Nu: Europa Nu is een website opgericht door het Europees Parlement Bureau Nederland in Den Haag en het Parlementair Documentatie Centrum van de Universiteit Leiden. Ook deze site bevat een onderdeel over Europese subsidies (<http://www.europa-nu.nl/9353000/1/j9vvh6nf08temv0/vh92jxmyjxhr?gclid=CMKEqZnizCcCFQtCMAodUmJnTA>)
- EZ: EZ is het coördinerend ministerie van de structuurfondsen (Noordelijke en regionale Europese subsidies) in Nederland. Op de website (http://www.ez.nl/Onderwerpen/Ruimte_voor_ondernemers/Structuurfondsen/Programma_s) staat een overzicht van alle programma's die in Nederland worden uitgevoerd waarbij men ook door kan linken naar de

uitvoeringsorganisaties. Ook het agentschap van EZ, SenterNovem houdt zich bezig met subsidies. Verder zijn er nog aantal ministeries die zich bezig houden op gebied van Europese subsidies (met name binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties (BZK), volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer (VROM) en sociale zaken en werkgelegenheid (SZW)).

Ook zijn er organisaties die zich bezig houden met het ondersteunen van organisaties bij een subsidieaanvraag:

- Subsidieadviseurs: er zijn professionele organisaties die begeleiden bij subsidieaanvragen, PNO om er maar een te noemen.
- EG- Adviescentrum (EGA): ook EGA (<http://www.eganed.nl/subsidies1.htm>) houdt zich bezig met advies en begeleiding bij Europese subsidies.
- Service Bureau Europa VNG: ook het servicebureau van de vereniging voor Nederlandse gemeenten (VNG) ondersteunt gemeenten op gebied van Europese subsidies en kennisnetwerken (<http://www.servicebureau-europa.nl/>).
- J4b: j4b is een database (voor Europese, nationale, regionale en provinciale subsidiemogelijkheden) die men tegen betaling aan kan schaffen. Voor meer informatie zie <http://www.j4b.nl/Default.aspx>

Dit zijn belangrijke partijen in het veld, maar er zijn meer.

Hoofdstuk 3

Rol provincie en Europese subsidies

Dit hoofdstuk beschrijft de rol van de provincie Drenthe bij de verschillende Europese subsidieprogramma's die in hoofdstuk 2 aan de orde zijn geweest.

§ 3.1 Regie

Als het gaat om de Noordelijke Europese en de Regionale subsidies heeft de provincie een regierol rond de uitvoering van programma's en is in een aantal gevallen beslissingsbevoegd. Brussel vraagt van de regio's dat zij de programma's uitvoeren en daarom houden provincies zich actief bezig met het stimuleren, aanjagen en ontwikkelen van projecten om de financiële middelen weg te zetten binnen de regio. Een rol die de provincie uitstekend past.

Lidstaten zijn echter altijd eindverantwoordelijk en daarom heeft de provincie in een aantal gevallen (o.a. doelstelling 2 programma en Interreg IVa) een vrij formele taak om zich actief bezig te houden met de programma's in de vorm van een overeenkomst tussen het Rijk en de provincie.

Uit het onderzoek blijkt dat andere partijen de provincie ook als regisseur zien voor wat betreft de Noordelijke programma's. Partijen constateren dat de provincie overzicht heeft en daarom die rol ook op zich kan nemen. Er zijn uit het onderzoek geen klachten naar voren gekomen waaruit zou moeten blijken dat de provincie een andere dan deze regierol op zich zou moeten nemen.

§ 3.2 Provincie als loket

In twee gevallen, programma Noord Nederland en POP2, heeft de provincie formeel een loketfunctie. In de praktijk is de rol van de provincie Drenthe minder groot. Het programma Noord Nederland wordt in zijn geheel verzorgd door het SNN. De drie noordelijke provincies hebben gezamenlijk het Operationeel Programma Noord-Nederland opgesteld. Binnenkomende aanvragen worden door provinciale medewerkers getoetst (juridisch, provinciale doelen) en vervolgens ter afhandeling doorgestuurd aan SNN. Ook in het voortraject van de aanvraag is de expertise van SNN aangewend. In de praktijk geldt het SNN dus als loket, niet de provincie.

Ook bij POP2 is de provincie de aangewezen partij om dit tot uitvoering te brengen, maar ook hier zijn het meestal andere partijen die de projectvererving op zich hebben genomen. POP2 is onderdeel van het meerjarenprogramma voor het Landelijk Gebied, waarin de provincie samenwerkt met lokale partijen, waaronder gemeenten. Bestuurlijk spelen gebiedscommissies hier een belangrijke rol, zowel bij de totstandkoming van de gebiedsplannen als het nastreven van de gebiedsdoelen. De administratieve organisatie is door de provincie in handen van de Dienst Landelijk Gebied gegeven. In de praktijk is de gebiedscoördinator namens de gebiedscommissie het loket.

De activiteiten van de provincie ten aanzien van de Europese subsidies beperken zich voornamelijk tot zgn. backoffice activiteiten. De provincie is geen loket voor Europese subsidies en frontoffice activiteiten worden vervuld door de organisaties die wel een loketfunctie hebben. Overigens worden informerende vragen over Europese subsidiemogelijkheden wel afgehandeld door medewerkers van de provincie, soms door beantwoording van eenvoudige vragen of door de steller van de vraag door te verwijzen naar het juiste adres.

De backoffice activiteiten door de provinciale organisatie bestaan uit een juridische en administratieve toetsing en toetsing aan de hand van doelen.

§ 3.3 Formele taken en ambities

Ten aanzien van de uitvoering van Europese programma's heeft de provincie Drenthe een aantal uiteenlopende taken. Als managementautoriteit voert het SNN voor de provincies het operationeel programma uit. Ook de uitvoering van POP2 is een verantwoordelijkheid van de provincie. In beide gevallen is de provincie regisseur van de uitvoering, maar werkt het nadrukkelijk samen met andere

partijen. De uitvoering ligt dus elders. Bij de uitvoering van de Europese programma's onderhoud Drenthe nauwe contacten met het ministerie van Economische Zaken- Noord, MKB, Kamers van Koophandel, NOM, gemeenten, waterschappen, EDR, etc.

In het Interreg-programma is de EDR de autoriteit in Noord-Nederland. EDR is het loket voor deze subsidies en handelt aanvragen af. De provincie heeft hier de formele rol van toezichthouder.

In *Amen is geen Amsterdam* concludeert de 'Commissie rol en taken van de provincie Drenthe' (de Commissie) dat de provincie een duidelijke rol speelt richting Den Haag en Brussel. "Als vertaler van rijksbeleid naar de regionale en lokale situatie, maar ook als belangenbehartiger en woordvoerder voor de regio". Ook constateert de Commissie dat "een rol van de provincie als financier, aanjager van processen en verlener van expertise zeer welkom is". De provincie zou steeds minder over en steeds meer met hen moeten regeren; de gemeente als bondgenoot. Overigens sluit de commissie hier aan bij het rapport In Communi waarin de samenwerking met gemeenten wordt aangeprezen.

In het collegeprogramma 2007-2011 zegt het college dat de "internationale samenwerking en Europese belangen nadrukkelijker worden verkend". Het gaat hierbij niet alleen om subsidies, maar ook om de Europese wet- en regelgeving en Europees beleid. Europa dichterbij Drenthe brengen kan door het provinciale vizier over de grens en op Brussel te richten. Het in beeld brengen van mogelijkheden (subsidies) die Europa biedt is daar onderdeel van.

Het Interprovinciaal Overleg (IPO) stelt in het rapport 'De provincies en Europa' dat de provincies een belangrijke rol te vervullen hebben bij de bekendheid van Europese subsidiemogelijkheden. In Drenthe gebeurt dit door de inzet van projectverwerwers, waarvan een aantal expertise hebben op het gebied van Europese subsidies. Verder is Europa Decentraal mede geïnitieerd door de provincies.

Uit de interviews in dit verkennend onderzoek blijkt dat alle ondervraagden de provincie als regisserende partij zien, maar niet als uitvoerende partij. De provincie moet zorgen dat de uitvoering van de Europese programma's in de regio zo goed mogelijk verloopt. Uit interviews blijkt ook dat ondervraagde partijen tevreden zijn over de uitvoering van de programma's.

Een actieve rol van de provincie in de uitvoering of een grotere rol bij de aanvraag van Europese subsidies wordt door geen enkele partij gevraagd.

§ 3.4 Andere provincies

Een belangrijk verschil met andere provincies, zoals de provincie Overijssel, schuilt in de uitvoering van het doelstelling 2 programma (Programma Noord Nederland, voor Overijssel en Gelderland is dit het programma Oost Nederland). Overijssel voert dit programma, met uitzondering van de administratieve organisatie die is uitbesteed, zelf uit. In Drenthe ligt de uitvoering volledig bij SNN. De provincie Drenthe toetst aanvragen op ontvankelijkheid, waarna het SNN de verdere afhandeling op zich neemt. Dat maakt een vergelijking tussen Overijssel en Drenthe moeilijk.

Het Overijsselse Euroloket bestaat enerzijds uit een digitale 'frontoffice', waar bezoekers terecht kunnen voor informatie. Belangrijker is de interne organisatie die zij samen hebben gebracht in een Euroloket. Deze kleine afdeling heeft tot taak de toetsing van de subsidieaanvragen af te handelen. Daarnaast is het Euroloket ook een interne vraagbaak.

Overijssel geeft aan dat het bundelen van expertise binnen een klein team als nadeel heeft dat kennisontwikkeling bij andere teams stagneert. Het is niet duidelijk wat de toekomst van het Overijsselse loket is na 2010, als een aantal oude regelingen is gestopt en de taak van het team af zal nemen. De kans op voortbestaan van het organisatorische deel acht men niet groot.

Het digitale loket bevat goed en levert volgens Overijssel veel positieve reacties op. De site geeft overzichtelijke informatie en is een regionale wijzer voor regionale Europese subsidies. Het geeft overzicht van een versnipperd subsidielandschap.

Hoofdstuk 4

Informatie en voorlichting

Zoals getoond is er een grote variëteit aan Europese subsidieprogramma's en spelers in het veld. Geconstateerd kan worden dat de programma's versnipperd worden aangeboden. Kennis is van belang, zowel ten aanzien van het aanbod, de inhoud, als de verantwoordelijkheden voor de aanvrager die daarbij horen. Ook in de regio zijn diverse organisaties vanuit hun eigen rol of verantwoordelijkheden actief om informatie te verspreiden over Europese subsidies. Het verkennend onderzoek heeft partijen gevraagd naar hun inzet en hun visie op de communicatie rond de regionale Europese subsidies.

§ 4.1 Informatiebronnen

Aan de geïnterviewden is gevraagd of er voldoende informatiebronnen zijn waar men informatie over Europese subsidies kan vinden. Vrijwel unaniem zijn zij van mening dat er voldoende informatiebronnen zijn. Deze informatie wordt versnipperd aangeboden en is daardoor niet gemakkelijk toegankelijk. Deze versnippering is logisch doordat de diverse programma's een eigen managementautoriteit/uitvoeringsorganisatie hebben. Elke uitvoeringsorganisatie zit op een andere locatie en heeft zo haar eigen informatiebronnen, zoals websites. Er zijn echter, zoals eerder vermeld, een aantal bronnen die wel een totaalbeeld schetsen van alle subsidies en verwijzen naar organisaties die hierin ondersteuning bieden.

§ 4.2 Kwaliteit van de informatie

Hoewel het informatieaanbod versnipperd is, blijkt die wel kwalitatief voldoende volgens de ondervraagden. Als men eenmaal de informatie heeft gevonden, dan wordt dit met een voldoende gewaardeerd. De behoefte aan een adviesgesprek blijkt wel groot. Dat is niet verwonderlijk omdat de regelingen vaak complex zijn. Vooral de 'match' tussen project en programma is maatwerk. De expertise van zowel uitvoeringsorganisaties (zoals SNN en EDR) als van provincie en andere organisaties blijkt groot, maar blijkt ook te gelden voor een kleine groep kennisdragers.

§ 4.3 Indienen van aanvragen

Een aantal van de geïnterviewden heeft wel eens een aanvraag ingediend en ook toegekend gekregen. Als men eenmaal een aanvraag heeft ingediend dan merkt men meestal dat het goed gaat, dat men het leuk gaat vinden en zelfs vaker aanvragen gaat doen. De administratieve last (tussentijdse rapportage en eindevaluatie) die bij de aanvragen komt kijken is vervelend, maar hoort erbij. Dit is heel logisch, omdat de uitvoeringsorganisaties zich moeten verantwoorden naar Brussel en omdat men anders de kans loopt het geld terug te moeten betalen.

Het is voor sommige organisaties moeilijk om de stap naar een daadwerkelijk aanvraag te doen. Vaak kijkt men op tegen de procedure of heeft een organisatie de menskracht niet om zich ermee bezig te houden. Het gaat in dit geval vaak om kleine organisaties, waar de meeste Drentse bedrijven en organisaties toe gerekend kunnen worden.

Vooral voor deze kleine partijen is het van belang dat zij geïnspireerd raken tot het doen van een aanvraag, mits deze aanvraag de moeite waard is. Zo zijn er al partijen, zoals de KvK³ in samenwerking met anderen, die zich bezighouden met het inspireren van ondernemers door onder andere bijeenkomsten te organiseren. In de regel worden de grote projecten ingediend door grote organisaties, terwijl voor de kleinere organisaties slechts kleine projecten overblijven met lagere subsidiebedragen. Uit een aantal gesprekken komt naar voren dat een aanvragen voor kleine

³ De KvK houdt er een bijzondere visie op na om ondernemers te inspireren tot het doen van een aanvraag, namelijk: 5 D's: ten eerste moet men Dromen, een visie voor ogen hebben, vervolgens moet men Denken wat de mogelijkheden zijn, waarna men moet Doen, dus het investeren en uitvoeren, maar daaraan voorafgaand moet men ook Durven en dan ook vooral Doorzetten.

projecten lang niet altijd de moeite lonen. Het hele traject van subsidieaanvraag levert dan een grotere investering op dan de uiteindelijke opbrengsten van de aanvraag. Een aanvraag van bijvoorbeeld €15.000, waarvoor het traject €20.000 gaat kosten is de moeite niet waard. Daarom is het van belang dat organisaties van tevoren de lasten en de baten goed af wegen om een beslissing te nemen over het al dan niet aanvragen van een subsidie.

§ 4.4 Gebruik Europese subsidies

De vraag of er voldoende gebruik wordt gemaakt van Europese subsidies wordt heel gevarieerd beantwoord. Sommigen denken dat er meer te halen valt en de anderen zijn van mening dat in Drenthe voldoende gebruik wordt gemaakt van Europese subsidies. Nergens wordt bijgehouden hoe Drenthe scoort in verhouding tot andere regio's. Wel geven de uitvoeringsorganisaties (SNN en EDR) aan dat het geld van de vorige programmaperiode nagenoeg besteed is.

Volgens het SNN wordt het Europese geld veelal gemakkelijker besteed (de programma's bij SNN worden gefinancierd door rijks gelden en Europese gelden uit structuurfonds EFRO) dan het Haagse geld. Het SNN wijst erop dat aanvragers het van ondergeschikt tot geen belang vinden of men Europees geld of Rijks geld ontvangt. De herkomst van het subsidiegeld is dus niet van belang.

In de samenleving bestaat een beeld dat Europees geld moeilijk te verkrijgen is. Toch noemen ervaren subsidieaanvragers en subsidiebehandelaars de Haagse regels minstens zo lastig. In de praktijk blijken Europese regels in Den Haag verder te worden aangescherpt en daarmee ingewikkelder te worden.

§ 4.5 Inspireren, stimuleren en samenwerken

Geïnterviewden werd gevraagd of een digitaal provinciaal loket voor Europese subsidies mogelijk ondersteuning zou kunnen bieden in de informatievoorziening. Bijna alle ondervraagden staan negatief tegenover een dergelijke *frontoffice* die een rol zou moeten spelen bij de aanvragen en die informatie biedt. Een nieuw loket brengt (nog) meer versnippering in de informatievoorziening ('er zijn al zoveel loketten'), maar blijkt bovendien niet in de behoefte van de ondervraagden te voorzien. Verder waren vrijwel alle geïnterviewden het erover eens dat een digitaal loket hooguit ondersteunend zou kunnen zijn om gemakkelijker de verschillende uitvoeringsorganisaties en andere informatiebronnen te kunnen vinden (verwijsfunctie) door middel van links naar de verschillende websites. Een uitputtend digitaal loket is volgens de geïnterviewden niet de beste optie voor informatievoorziening. Er bestaan goed functionerende digitale loketten, zoals Europa decentraal, waar vrijwel alle informatie te vinden is. De provincie zou er beter aan doen vanuit de provinciale website bezoekers een overzicht te geven zodat zij weten bij wie ze kunnen aankloppen.

Verrassend was de bijna unanieme roep om samenwerking en kennisuitwisseling. Partijen willen graag van elkaar weten waar men mee bezig is om ervaringen uit te wisselen, van elkaar te leren, om elkaar te inspireren, te stimuleren en te 'sparren'.

Samenwerking en uitwisseling van kennis kan op verschillende manieren. Gemeenten en provincie hebben zich al verenigt in het bestuurlijk en ambtelijk overleg Europa, zo geeft men aan. Dit is een goede manier om te achterhalen waar iedereen mee bezig is en om op die manier aanknopingspunten bij elkaar te vinden. Emmen zou als voorbeeldfunctie voor andere gemeenten kunnen dienen en haar kennis en ervaringen kunnen delen. Bij de gemeente Emmen werd aangegeven dat dat al gebeurt met buurgemeenten, maar dat dat best uitgebreid zou kunnen worden. Door anderen een kijkje te laten nemen kunnen organisaties van elkaar leren, elkaar stimuleren en helpen. Ook waterschappen zouden in dergelijk verband samen kunnen werken.

Provincie, Kamer van Koophandel, MKB Noord, NOM en kennisinstellingen houden zich allen bezig met informatiemarkten rond Europese subsidies. Deze informatiemarkten vinden plaats op verschillende locaties in Drenthe.

Naast de bestaande samenwerkingsvormen zouden er ook andere dingen georganiseerd kunnen worden, zo geven geïnterviewden aan. Als voorbeeld kan worden gegeven themabijeenkomsten waarbij verschillende partijen worden uitgenodigd. Op die manier kan men elkaar leren kennen, weet men elkaar in het vervolg beter te vinden en is men eerder geneigd om contact met elkaar op te nemen als er iets is. Dit versterkt het netwerk in Drenthe. Daarnaast zijn bijeenkomsten nuttig omdat men dan zoals gezegd geïnspireerd raakt door elkaanders verhalen en dit stimuleert om zelf ook iets te doen. Dit kan bijvoorbeeld ook in de vorm van lezingen en symposia. Dit zou overigens volgens een aantal partijen ook in Noordelijk verband kunnen plaatsvinden.

De vraag welke rol de provincie bij dit alles zou kunnen spelen werd door de meeste ondervraagden beantwoord met “de rol van coördinator en initiator.” Juist omdat de provincie over een totaaloverzicht beschikt.

§ 4.6 Fysiek loket

In twee gevallen kwam het ‘fysieke’ loket ter sprake: een bemenst loket over Europa, virtueel ondersteund, in samenwerking met andere partijen in Drenthe om op die manier Drentse organisaties te ondersteunen bij Europese zaken. Overige partijen vinden een fysiek loket over Europese subsidies in Drenthe en verstorend. Er zijn al veel loketten die expertise in huis hebben en die daarvoor vaak een formele rol hebben. Het geven van subsidieadvies is geen taak van de provincie. Een eerder gezamenlijk opgestart subsidieloket bleek niet levensvatbaar.

Het verenigen van alle Europese subsidies in één loket lijkt een onmogelijk opgave. Europaspécialisten van verschillende organisaties geven aan dat het onmogelijk is alle kennis van Europa en Europese subsidies in één loket onder te brengen. Men zou dan een illusie wekken die niet waargemaakt kan worden.

Hoofdstuk 5

Conclusies en aanbevelingen

Voorgaande leidt tot de volgende conclusies en aanbevelingen en aanzien van de provinciale bemoeienis met Europa en in het bijzonder de bemoeienis met regionale Europese subsidies.

§ 5.1 Conclusies

De provincie Drenthe speelt een substantiële rol bij de regionale programma's van de EC. De provincie stuurt de programma's op hoofdlijnen aan. Soms gebeurt dat vanuit een regierol (POP2 en Programma Noord Nederland) en soms vanuit de toezichhoudende rol (Interreg). Het indienen van aanvragen en de afhandeling ervan ligt zonder uitzondering elders. Partijen in het gebied zien vooral een regierol voor de provincie weggelegd. Partijen zijn tevreden over de uitvoering van de programma's en waarderen de wijze waarop de provincie de huidige rol op zich neemt.

In algemene zin ervaren mensen Europa als 'moeilijk'. Dit komt voort uit beeldvorming rond Europa en niet door ervaring of kennis. Europese subsidies worden versnipperd aangeboden. Dat geldt ook voor de regionale programma's in Drenthe. Ieder programma heeft een ander loket en/of een andere uitvoerder. Voor de aanvrager blijkt het niet uit te maken, waar het geld vandaan komt, als de plannen maar gefinancierd worden.

Europa hoort een integraal onderdeel te zijn van elke organisatie. Er moet verbinding worden gemaakt tussen Europa en de afzonderlijke inhoudelijke beleidsvelden. De Europese wet- en regelgeving, het beleid en de subsidies moeten een plek krijgen in de thema's. Het besef dat de Europese dimensie van groot belang is voor Drenthe wint steeds meer terrein. Er is belangstelling, maar Europa biedt voor de enthousiaste nieuweling niet altijd houvast. De behoefte aan contact en samenwerking is daarom groot.

Wat betreft de Europese subsidies is er in Drenthe en Noord-Nederland veel deskundigheid. Deze deskundigheid is te vinden bij provincies, SNN, EDR en enkele gemeenten. Kenmerkend is dat slechts weinigen zich kunnen rekenen tot de groep Europa- deskundigen, die overigens goed samenwerken. Men verwijst klanten naar elkaar door en wisselt kennis uit. Dit netwerk functioneert uitstekend maar is niet goed zichtbaar voor buitenstaanders.

Een website als informatiebron en systeem van doorverwijzing is op zichzelf niet voldoende. Er is vooral behoefte aan toegang tot een netwerk om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren, om elkaar te inspireren, te stimuleren en te 'sparren'. De provincie wordt door iedereen gezien als dé partij om dit te initiëren en coördineren (regierol).

Een vergelijking tussen de Drentse en Overijsselse situatie ten aanzien van de Europese subsidies is niet te maken. Een Europoloket zoals in Overijssel vinden partijen in Drenthe niet zinvol. In Overijssel is sprake van een loket met een goede website en een backoffice die de aanvragen afhandelt en doorzendt. De Drentse organisatie voert in vergelijking met Overijssel slechts een deel van die backoffice-werkzaamheden uit en dat functioneert goed. Het Overijsselse Europoloket is daarom geen oplossing voor Drenthe. Wel kunnen te aanzien van de website nog forse verbeteringen plaatsvinden. De hoeveelheid informatie over Europese subsidies is enorm. Het vereist wel enig doorzettingsvermogen van de geïnteresseerde. De provincies hebben samen met VNG, de Unie van Waterschappen en het Ministerie van BZK de site Europa Decentraal opgericht. Vanuit de provinciale website kan de bezoeker rechtstreeks naar deze site. Verder zou de provinciale website een overzicht kunnen bieden van subsidiemogelijkheden en kunnen linken naar andere organisaties (doorverwijzen). Meer dan de taak van een nieuw (provinciaal) loket dan door te verwijzen is niet

wenselijk en wordt zelfs als hinderlijk ervaren ('nog meer versnippering'). Er is evenmin behoefte aan een nieuw fysiek loket. Een eerder initiatief bleek niet levensvatbaar.

De provincie heeft bij de Noordelijke en regionale subsidies een regierol. De provincie heeft als belangenbehartiger van de regio een overzicht van haar regio en kan die rol ook op zich nemen. Zo kan de provincie organisaties die daartoe behoefte hebben ook coördineren en ondersteunen door de rol van financier, aanjager van processen en verlener van expertise op zich te nemen. Dit past ook binnen het beleid van de provincie en komt ook naar voren uit een aantal beleidsstukken van de provincie. Overigens wordt door een aantal partijen opgemerkt dat in deze context Europese subsidies niet los kunnen worden gezien van wet- en regelgeving en Europees beleid.

Bij die rol past ook een taak als coördinator en initiator, maar het zou logisch zijn om, waar aanknopingspunten zijn, dit op te pakken met de andere twee noordelijke provincies.

Binnen de muren van het provinciehuis blijkt Europa vaak nog ver weg. Europa moet verdere verankering krijgen in de thema's. Die stap is nog niet door iedereen gezet. Ook is de organisatie nog niet klaar om Europees beleid in een vroegtijdig stadium te beïnvloeden.

Voor wat betreft de Brusselse Europese subsidies heeft de provincie geen rol. Deze taak ligt bij Brussel en de provincie moet die taak niet over willen nemen. Wel is het van belang dat de provinciale organisatie weet dat deze subsidies er zijn. Kennis hierover en kennis over het gebruik provinciebreed is niet voorhanden. Slechts weinigen in Drenthe zijn zich bewust van de mogelijkheden. Zo moet, voor zover dat nog niet gebeurt, bijvoorbeeld de afdeling die zich bezighoudt met milieu weten dat er een LIFE+ programma is, hoort een afdeling die zich met cultuur bezig houdt te weten van het programma Cultuur 2007 en moeten de mensen van onderwijs weten van het programma Leven Lang Leren.

§ 5.2 **Aanbevelingen**

De bovenstaande conclusies leiden tot een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn opgesplitst in interne en externe oplossingen.

§ 5.2.1 **Intern gerichte aanbevelingen**

1. **Project subsidies en regionale Europese subsidies.** De Noordelijke en regionale Europese subsidies zijn een onderdeel van het totale subsidieaanbod voor Drentse organisaties, bedrijven en burgers. De noordelijke Europese subsidies waarbij de provincie een loketfunctie heeft (POP2 en doelstelling 2) verdienen dan ook een plaats in het huidige project 'Subsidies' en het digitale provinciale loket subsidies. Verantwoordelijkheid voor de uitvoering hiervan rust bij de projectleider Subsidies.
2. **Europa-minded.** De aandacht voor Europa van de provinciale organisatie dient verder te worden vergroot. Om de stap te maken van Europa naar de thema's is vernieuwing van het project Europaproof nodig, onder de nieuwe naam "Europaminded". Het belang van Europa wordt groter, niet alleen rond subsidies en het toepassen van wet- en regelgeving. Zeker zo belangrijk is de beleidsbeïnvloeding. Gewenste maatregelen zijn:
 - a. Volle aandacht voor Europese paragraaf in beleids- en bestuurlijke stukken
 - b. Aanstelling van Europa- contactpersoon in ieder team (en dit ook formaliseren)
 - c. Europa- expertise ook binnenshuis inzetten door specialisten meer zichtbaar te maken voor organisatie
 - d. De campagne 'Europaproof' te vernieuwen en voort te zetten

Kostenraming 10.000 euro per jaar. Europa-minded is een project van Bestuur en Communicatie voor de integrale organisatie. De verwachte looptijd bedraagt 2 jaren.

§ 5.2.2 Extern gerichte aanbevelingen

3. **Uitbreiding netwerk.** Het bestaande netwerk van Europa- specialisten uit te breiden, te verbeteren en zichtbaar te maken door hen regelmatig bijeen te brengen. Het gaat hierbij om overheidspartijen, (belangen-) organisaties, kennisinstellingen, de uitvoerders van de Europese programma's (SNN, EDR, Syntens), ondernemers en bedrijven regelmatig (informeel) bij elkaar te brengen. Een netwerk maakt kennisuitwisseling mogelijk. Het voortouw hiervoor ligt bij het Drents overleg tussen provincie en gemeenten. Start in het voorjaar 2009 binnen de uitvoering van de nota Europastrategie.
4. **Europa zichtbaar maken.** De provincie kan een coördinerende rol spelen om Europa meer zichtbaar en inzichtelijker te maken. Het gaat waar nodig om een functie van ondersteuner, aanjager en verlener van expertise. Uit het rapport "De provincies en Europa" van IPO blijkt ook dat de provincies een belangrijke rol te vervullen bij de bekendheid van Europese subsidiemogelijkheden. Zij attenderen bijvoorbeeld gemeenten, maatschappelijke organisaties en MKB op fondsen en programma's. Drenthe kan de initiërende en coördinerende rol op zich nemen en zo bijdragen aan een breder Europees bewustzijn. Samen met gemeenten en andere partijen kan de provincie bijeenkomsten organiseren, bijvoorbeeld met als thema de aanvraag van een Europese subsidie. Dit gebeurt al, waar nodig en mogelijk kan dit verder geïntensiveerd worden. Uitvoering vindt plaats binnen de nota Europastrategie.
5. **Kennisuitwisseling.** De provincie kan meer dan nu al gebeurt partijen samenbrengen en kennis bundelen om op die manier samenwerking en uitwisseling van kennis te stimuleren. Op die manier kunnen anderen geïnspireerd raken op gebied van Europa en Europese subsidies. Dit kan onder andere door het samenbrengen van partijen waarbij kennis wordt opgedaan en uitgewisseld en waarbij de provincie in wordt gaan (aanbod van cursussen, workshops, informatieve bijeenkomsten, etc. per thema). De kosten voor uitbreiding van het netwerk, Uitvoering vindt plaats binnen de nota Europastrategie.
6. **Samenwerking met gemeenten op basis van partnerschap.** Gemeenten kunnen eigen verantwoordelijkheid op zich nemen en binnen de gemeentegrenzen zelf vraagbaak zijn voor bedrijven en organisaties. Afspraken hierover worden in het Drents Bestuurlijk Overleg Europa gemaakt. Uitvoering vindt plaats binnen de nota Europastrategie.
7. **Informatief website op de provinciale site.** Een digitale vraagbaak over Europa en over Europese subsidies met doorverwijsfunctie naar de 'echte' loketten voor regionale Europese subsidies. Dit biedt Drentse ondernemers, bedrijven en burgers overzicht in de Europese subsidies en de mogelijkheden en helpt hen bij het vinden van het juiste loket. Drentse gemeenten en waterschappen kunnen hiernaar linken. Overigens gaat het in een dergelijk informatief digitaal loket niet alleen om subsidies. Ook Europese wet- en regelgeving het beleid komen hier aan de orde. De huidige website krijgt daarmee een kwaliteitsimpuls. Bestuur en Communicatie is eindverantwoordelijke voor realisatie. Oplevering van dit digitale loket is mogelijk op 1 september 2009. Geraamd aantal uren bedraagt 120 uren.
8. **Mogelijkheden overige subsidies in kaart brengen.** Samen met Drentse partijen verkennen of en hoe er beter gebruik kan maken van Brusselse Europese programma's. De focus in Drenthe ligt op de regionale programma's. Brusselse subsidies kunnen ook kansen bieden, maar hierover is in de provincie te weinig bekend. Het initiatief ligt bij Bestuur en Communicatie. Kosten p.m.

Bijlage 1

'Brusselse' Europese subsidieprogramma's

Brusselse Europese subsidies op gebied van duurzame groei, concurrentiekracht en cohesie:

- Zevende Kader-programma Onderzoek (KP7)
 - Samenwerking
 - Ideeën
 - Mensen
 - Capaciteiten
- Kaderprogramma voor concurrentie-vermogen en innovatie (KCI)
 - Ondernemerschap en innovatie
 - Ondersteuning van het ICT-beleid
 - Intelligente energie – Europa
- Een Leven Lang Leren
 - Comenius
 - Erasmus
 - Leonardo da Vinci
 - Grundtvig
 - Transversaal
 - Jean Monnet
- Trans- Europese netwerken
- Marco Polo II
- Progress werkgelegenheid en maatschappelijke solidariteit
- Nucleaire veiligheid

Brusselse Europese subsidies op gebied van natuurlijke hulpbronnen:

- Landbouw (Europees Landbouw- garantiefonds, ELGF)
- Milieu (Life+)
- Visserij (Europees Visserijfonds, EVF)

Brusselse Europese subsidies op gebied van vrijheid, veiligheid en recht en burgerschap:

- Solidariteit en beheer van migrantenstroom
- Grondrechten en Justitie
 - Grondrechten en burgerschap
 - Geweldbestrijding (Daphne 3)
 - Drugspreventie- en voorlichting
 - Civiel recht
- Veiligheid en bescherming van vrijheden
 - Terrorisme: preventie, paraatheid en beheersing van de gevolgen
 - Preventie en bestrijding van criminaliteit
- Jeugd in actie
- Media 2007
- Cultuur 2007
- Volksgezondheid
- Europa voor burgers
- Consumenten- bescherming
- Instrument voor solidariteit en snelle interventie

